

ŠKOLSKI PROGRAM PREVENCIJE OVISNOSTI

Za provedbu programa odgovorni su: ravnateljica Ivana RupiĆ, voditeljki školskog programa prevencije ovisnosti – Helena Grubišić, dipl. socijalni pedagog i Gorana Bilušić, dipl. psiholog, školsko povjerenstvo za prevenciju ovisnosti

Cilj programa – smanjivanje čimbenika rizika za nastanak ovisničkog ponašanja, smanjivanjem interesa mladih za uzimanjem sredstava ovisnosti, poboljšanje kvalitete života djece i njihovo motiviranje za odabir zdravih načina života u zajednici

Realizatori programa:

1. Učitelji razredne i predmetne nastave (svi učitelji od 1. do 4. razreda, razrednici od 5. do 8. razreda, nastavnici prirode, biologije, kemije i hrvatskog jezika)
2. Stručni suradnici škole: socijalni pedagog (defektolog), psiholog, logoped, knjižničar

Suradnici u provedbi: Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Agencija za odgoj i obrazovanje, Policijska uprava Šibensko kninska, Zavod za javno zdravstvo, liječnica školske medicine, Zdravstvene i socijalne ustanove, jedinica lokalne samouprave

Prostor: prostor škole i oko škole

PODRUČJA DJELOVANJA

1. SURADNJA ŠKOLE I RODITELJSKOG DOMA (Afirmacija pozitivnog roditeljstva)
 - a) Omogućiti roditeljima da budu aktivni sudionici života u školi i sudionici u rješavanju nastalih problema kod njihove djece
 - b) Poticati roditelje za korištenje pravilnih postupaka u odgoju djece – podizanje psihološke i zdravstvene kulture roditelja (obradom tema na roditeljskim sastancima)
 - c) Educirati roditelje (7. i 8. razreda) o štetnosti ovisničkog ponašanja (edukacije u suradnji s vanjskim suradnicima)
2. RAD S UČENICIMA
 - a) Rad s učenicima od 1. do 8. razreda
 - svaki razrednik treba izdvojiti 5 ili više SR tijekom godine za teme koje će biti usmjerene na učenje socijalnih vještina, kojima će učenici biti osnaženi da se mogu oduprijeti negativnim utjecajima okoline
 - teme SR moraju imati za cilj: stjecanje samokontrole, učenje vještina kvalitetnog samopotvrđivanja, učenje vještina nadvladavanja životnih problema, učenje vještina odupiranja pritisku grupe, stjecanje osobne ustrajnosti, učenje adekvatnih načina iskazivanja osjećaja, izbjegavanje nezrelih mehanizama obrane, stjecanje vještina zdravog, nerizičnog druženja i zabavljanja, učenje komunikaciji, stvaranje i održavanje zdravih međuljudskih odnosa
 - preporuka je da teme usmjerene na učenje socijalnih vještina budu realizirane u obliku radionica, a naputke o njihovoj provedbi nastavnicima će dobiti od voditelja

školskog programa prevencije ovisnosti ili na edukacijama iz područja prevencije ovisnosti

- sve informacije treba prenositi na način da potiču na razmišljanje, a ne na pasivno slušanje klasičnih predavanja
- svaku realiziranu temu iz ovog programa, razrednik mora evidentirati u dnevniku rada

b) Rad s učenicima 7. i 8. razreda

- unutar obaveznih 5 sati posvećenih temama iz programa prevencije ovisnosti, razrednici ili suradnici u provedbi programa će najmanje kroz 2 sata obraditi teme iz prevencije štetnih ponašanja: konzumiranja droga, pušenja, pijenja alkoholnih pića, kršenja zakona, ovisnosti o kocki i klađenju, ovisnosti o internetu i računalnim igricama
- o načinu realizacije ovih tema razrednici će biti educirani o članova Stručne službe, voditelja ŠPP, liječnika školske medicine i dr. vanjskih suradnika u ovom programu
- pri realizaciji ovih tema treba paziti da se učenicima ne govori o opojnim sredstvima u obliku zastrašivanja jer to pojačava znatiželju učenika da se upuste u eksperimentiranje
- ispitati kod učenika rizik od pojavljivanja ovisničkog ponašanja i drugih poremećaja u ponašanju

c) Nastavnici prirode, biologije i kemije će unutar svojih predmeta kroz pojedine metodske jedinice obraditi zadano gradivo o drogama i sredstvima ovisnosti

d) Nastavnici hrvatskog jezika od 5. do 8. razreda će koristiti pisanje školskih zadaćica u cilju otkrivanja visokorizične djece: u cilju utvrđivanja dinamike obiteljskih odnosa (Moji životni problemi, Moja obitelj, Što bi mijenjao u svom životu, Osoba koju najviše volim...); u cilju utvrđivanja specifičnih uzroka školskog neuspjeha (Što volim, Naši učitelji, Što bi promijenio u školi)

e) Nastavnici TZK će afirmirati ulogu sporta kao izvora životne radosti djece i mladih, jer su druženje i igra izuzetno važni čimbenici održavanja psihofizičke ravnoteže mladih

f) Voditelji INA i školskih projekata omogućit će učenicima zdrave, nerizične oblike druženja i zabavljanja, te afirmaciju svojih sposobnosti i pozitivnih osobina ličnosti

3. ULOGA RAVNATELJA, NASTAVNIKA I OSTALIH SURADNIKA U PROGRAMU

a) Zadaće ravnatelja:

- zabraniti unošenje alkohola, droga i cigareta u školu, te pušenje u prostorima škole
- omogućiti nastavnicima i članovima Stručno razvojne službe edukaciju i nabavku edukativnog materijala iz prevencije ovisnosti, te voditi evidenciju o tome
- voditi brigu o tome da učitelji svojim ponašanjem i izgledom, te izvođenjem nastave budu uzorni modeli identifikacije za učenike

b) Zadaće voditelja ŠPP:

- sudjelovati u edukacijama iz područja prevencije ovisnosti
- educirati nastavnike škole u cilju promicanju programa, samostalno ili u suradnji s vanjskim suradnicima
- sudjelovati u radu stručnih vijeća u cilju educiranja i informiranja nastavnika o načinu provođenja programa i realizaciji zadataka
- formirati Povjerenstvo za provođenje programa prevencije (u suradnji s ravnateljem) koje će snimati odgojnu situaciju i davati prijedloge za poboljšanjem odgojnog djelovanja škole

c) Zadaće Povjerenstva za provedbu programa prevencije ovisnosti:

- pomoći voditelju ŠPP-a u izradi programa prevencije ovisnosti i korigirati ga po potrebi, uz sugestije nastavnika i učenika, te dogovoriti termine s realizatorima u školi ili van nje

- precizira poslove informiranja učenika i poslove neposrednog rada s učenicima i roditeljima u savjetodavnom radu, surađuje s učiteljima i nastavnicima, surađuje s vanjskim stručnim službama zdravstva i socijalne skrbi te policije
 - izrađuje analize i daje potrebne podatke za školu u ovom području rada
 - nabavlja i raspoređuje informativne materijale
 - koordinira aktivnosti za roditelje i učenike povodom mjeseca borbe protiv ovisnosti
- d) Zadaće razrednika:
- prati razvoj i probleme učenika i signalizira ih roditeljima i Stručno razvojnoj službi škole, te zajedno s njima poduzima potrebne mjere
 - organizira i realizira sadržaje Programa prevencije ovisnosti
 - pomažu svom razrednom odjelu da se brine o svakom svojem članu i pomaže mu u krizi
 - sudjeluje u organizaciji odgojnih akcija škole – ekoloških, humanitarnih, edukativnih, zabavnih i drugih, a u cilju promicanja humanih vrijednosti kod učenika
 - uključuje roditelje u pojedine aktivnosti i projekte razrednog odjela
 - educira roditelje o dogovorenim temama iz područja prevencije ovisnosti
 - aktivno sudjeluje u provedbi „diskretnog personalnog programa“ za učenike u riziku
- e) Zadaća knjižničara:
- prati sve zakonske i podzakonske odrednice s područja prevencije ovisnosti
 - prati stručne periodike i osigurava stručnu literaturu iz ovog područja i izvještava O tome voditelja ŠPP-a, nastavnike i Stručno razvojnu službu škole

DODATNE PREVENTIVNE MJERE I AKTIVNOSTI

- I. Provođenje diskretnih personalnih zaštitnih programa temeljem razrađenih personalnih zaštitnih programa
 - a) Voditelj ŠPP-a izradit će dosje praćenja za svakog učenika kod kojeg su evidentni teži obiteljski problemi i kod teško odgojive djece
 - b) Nastavnici trebaju s takvim učenicima uspostaviti kontakt i koristiti takve oblike komunikacije da se ti učenici osjećaju sigurni i prihvaćeni
- II. Razred kao terapijska zajednica

Kada se dogodi da poduzetim preventivnim mjerama nismo uspjeli zaustaviti proces koji je doveo do toga da određeni učenik postane problem, koristit ćemo razred kao terapijsku zajednicu

 - a) Voditelj ŠPP i razredni nastavnik, zajedno s razredom, u mirnom razgovoru učeniku savjetuju da sam predloži rješenje svojih problema
 - b) Drugi učenici u odjelu mogu pomoći učeniku (pomoć u učenju, u organizaciji i provedbi slobodnog vremena, i drugim aktivnostima)
 - c) O svemu dogovorenom treba razgovarati s roditeljima učenika, koji se onda uključuje u program
 - d) Voditelj ŠPP-a će zajedno s razrednikom u takvom slučaju razraditi program tjedne analize problematičnog programa učenika
- III. Razrednici moraju voditi računa o učenicima koji manifestiraju bilo koje oblike psihičkih smetnji (depresija, neuroticizam, anksioznost, fobije, poremećaji prehrane i sl.) te ih upućivati školskom liječniku, psihologu, defektologu ili nekoj drugoj stručnoj osobi

- IV. Razrednici će u suradnji s drugim nastavnicima pratiti svakog učenika i u izvanrednim kriznim emocionalnim situacijama pružati pomoć i zatražiti savjet psihologa
- V. Razrednici će u skladu s odlukama Razrednog vijeća i u skladu s propisima škole primjenjivati pedagoške mjere u cilju poboljšanja i korekcije neprimjerenog ponašanja učenika (konzumacija , nabavljanje i distribucija alkohola, cigareta ili droga i navođenje drugih učenika na njihovu konzumaciju)

OSTALI OBLICI RADA

1. Voditelji ŠPP-a će savjetodavno raditi s učenicima u riziku i njihovim roditeljima, te poticati sve potencijalne i problematične učenike da se uključe u aktivnosti unutar škole, pratiti njihovu aktivnost, preusmjeravati ih i pomagati im da pronađu aktivnosti koje im najbolje odgovaraju, kako bi afirmirali svoje sposobnosti, vještine i umijeća
2. Voditelji ŠPP-a i ostali suradnici u školi, kontinuirano će pratiti stanje uporabe opojnih sredstava, a u dogovoru sa županijskim koordinatorom školskih preventivnih programa
3. Voditelji ŠPP-a surađivat će sa Županijskim Centrom za prevenciju i liječenje ovisnika, a u slučaju indicije da učenik konzumira droge
4. Voditelji ŠPP-a, članovi Stručno razvojne službe i nastavnici moraju se kontinuirano educirati s područja socijalne patologije, poremećaja u ponašanju te prisustvovati seminarima i savjetovanjima organiziranim od strane Agencije za odgoj i obrazovanje ili od strane Županijskog povjerenstva za suzbijanje uporabe opojnih sredstava
5. O svim poduzetim mjerama i izrađenim programima, školski voditelji ŠPP-a dužni su izvješćivati Povjerenstvo za suzbijanje uporabe opojnih sredstava Šibensko kninske županije, a preko županijskog koordinator ŠPP-a

Šibenik, rujan 2016.

Program pripremile: Helena Grubišić, dipl. socijalni pedagog
Gorana Bilušić, dipl. psiholog